

oblikovanja u tvorbe s estetskim djelovanjem određenih osjećaja, misli, doživljaja i mašte pomoću govorne ili pisane riječi, instrumenta ili ljudskog glasa, boje, mimike, linije, plastičnog oblika, pokreta, itd“.

Povesno utemeljenje pojma umetnosti značajnim delom potiče upravo od Platona, koji se u kasnijoj tradiciji najčešće smatrao „žestokim protivnikom umetnosti“. Na sličan način, i Hegelova filozofija je okarakterisana kao „anti-umetnička“. Na primer, Kroče tvrdi: Kada je Hegel već umetnost uneo u sferu apsolutnog duha, u društvu sa filozofijom i religijom, kako ona može da se održi pored tih svojih moćnih i osvajačkih drugarica, naročito pored filozofije koja u Hegelovu sistemu stoji na vrhu celog duhovnog razvitka? (...) Kao što je tendencija Hegelova u osnovi antireligiozna i racionalistička, tako isto je i *antiumetnička*“.

Još je grčki mit ukazao na to „da je *umetnost* došla u svet u vidu veština i pronalazaka kojima je čovek uspeo da zadovolji svoje najnužnije potrebe kad mu gola priroda nije više bila dovoljna“. Platonov stav o umetnosti transcendirira ovakvo viđenje, po kojem je za postojanje umetnosti zaslužna "najnužnija potreba", dajući mu značaj koji je kritikom mimetičkih pesnika trebalo da bude osvetljen, putem kontrasta, a ne sveden na jednu njenu formu, koja je kasnije rezultirala shvatanjem Platonove ontološki opravdane kritike jednog segmenta umetnosti – za njegov stav o umetnosti uopšte. Naprotiv - metafizika lepog i umetnosti suštinski je *rodena* u Platonovoj filozofiji, dok Sokrat utvrđuje temelje za jednu filozofiju lepog time što postavlja pitanja o lepoti, pravdi i istini.

Platon smatra da „kad uživanje nije pod nadzorom mudrosti ili dobra, onda ono budi, pothranjuje i jača niže ljudske nagone, a suši i iscrpljuje najplemenitije u čoveku“. To znači da uživanje mora imati smisao, koji ne sme biti zasnovan na pukoj stimulaciji nagona - mi ćemo „sa zadovoljstvom primiti zabavno i mimetičko pesništvo ako nam ono na koji način dokaže da u jednoj državi koja ima valjane zakone mora i ono imati svoje mesto, jer smo mi i sami svesni kakav čaroban uticaj ono ima“, kako se navodi u "Državi". Zabavno i mimetičko pesništvo nemaju ontološki utemeljenu svrhu, pa njihova funkcija mora da bude utemeljena u *nečemu drugom* – u poželjnim sadržajima, koji imaju smisao samo u razvoju primerenih formi funkcionisanja u strukturi države. „Za Platona umjetnosti nisu i ne mogu biti mjesta gdje se skriva ljepota, pa se iz njih ne bi ni principijelno mogao iznaći pojam ljepote ili njena definicija. Opća svojstva ljepote nalaze se u potpuno idealnoj, umetnosti transcendentnoj sferi, a pojedine su umjetnosti, u najboljem slučaju, tek kadikad, i to vrlo rijetko, mogle pokazivati neka svojstva te apriorne ideje ljepog i tako – zapravo manje i od realnog svijeta – participirati na toj ideji. Nasuprot tome, Aristotel polazi od umjetnosti kao pravog rodnog mjesta ljepote“, smatra Danko Grlić. *Pojedine*